

sosialurin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
Útgevri: p/f sosialurin

Fyritaks-
og blaðstjóri:

Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðmenn:

Høgni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Primitivur hugsunarháttur

TAÐ ER IKKI longur nóg mikið hjá stavnamanni fólkaflaksins bert at leggjast eftir og forfylgja einstaklingum, sum ikki hava somu politisku áskoðan sum hann sjálvur. Hansara einaræðislyndi — hansara ótti fyri øðrum sjónarmiðum — kemur alt týðuligari til sjóndar. Kann hann ikki vinna á politisku móttstøðumonnum sínum í ærligum leiki — so skulu móttstøðumenn knúskast á annan hátt.

AT SOSIALURIN hevur mælt til at fáa eitt sakligt orðaskifti um mál, sum áður hava verið mett sum heilag kúgv, so sum t.d. fiskasølumál, kann hann als ikki góðtaka. Eitt tilíkt kjak má samb. Ó. B. ikki fara fram, og sum eina roynd at steðga Sosialinum í hesum, mælir hann til lýsingaboykott móti blaðnum.

LÝSINGA-INNTØKAN hjá einum blaði — eisini Sosialinum — er eitt týðandi fíggarligt ískoyti, sum fá bløð kunnu vera fyri uttan. Tað var tí eftir hansara hugsan nógv vunnið um handlandi og fyrítøkur tóku undir við áheitan hansara.

UM HETTA FER at eydnast honum, veit eingin. Vit vóna tað ikki. Eftir okkara hugsan er brúk fyri øllum teim bløðum sum eru í dag. Hetta fyrri at allar hugsanir um øll samfelagsmál kunnu vera nóg gjølla lýstar. Hetta er ein styrkja fyri fólkaræði. Men tað er, eftir øllum at døma, ikki fólkaræði, sum hesin persónur setur í hásæti.

TAÐ ER EIN margháttligur háttur fyri frísinni sum Ó. B. umboðar. Hvat vildi fólkaræði verið um tað bert vóru tey, sum fíggarliga vóru frægast fyrri, kundu yvirleva? Tá fáa vit eitt »fólkaræði« fyrri tey fáu. Men hvussu við hinum partinum? Hava tey ikki eisini fólkaræði fyri neyðini? Skulu tey ikki eisini vera hoyrd? Tómligt fer at kennast á blaðmarknaðinum, um vit bert høvdu bløð, sum umboða eina ávísa hugsan. Tað mundi neyvan verið til nakrans gagn. — Ein primitivur hugsunarháttur.

Undanfarna landsstýri fær skuldina

Á odda fyri eini feroyskari sendinevnd hevur lögmaður verið á fundi við danska forsætisráðharran og onnur umboð fyrri dansku stjórnina.

Ætlanin við fundinum var at fáa danir at hjálpa til við at fáa EF at góðkenna fiskiveiðusáttmálan við Føroyar. Longu áðrenn fundin millum feroysku sendinevndina og umboðini fyrri dansku stjórnina, hevði Anker Jørgensen, forsætisráðharrin, sent skriv til bretska forsætisráðharran við áheitan um, at Bretland gevur eftir og tekur undir við, at fiskiveiðusáttmálin við Føroyar verður góðkendur. Hendan áheitan hevur tó enn í skrivandi løtu onki úrslit givið.

Í sambandi við samráðingarnar í Keyptmannahavn var lögmaður í útvarpinum seinasta friggjakvöld. Aftur í hesum máli royndi lögmaður at geva fráfarða landsstýrinum alla skuldina. Vit (frá-

farna landsstýri) vildu sjálvir samráðast við aðrar, vit vildu sjálvir gera okkara egnu sáttmálar um sínámillum fiskiskap, vit vildu hava okkara egnu kvotur, segði lögmaður, og tí kundu danir ikki hjálpa okkum nú. Vit (fráfarna landsstýri) høvdu alla skuldina.

Men í sama andrátti segði sami lögmaður, at danir als ikki høvdu veitt okkum nakra hjálpa í samráðingunum við EF. Teir høvdu tvørtur ímóti gjørt okkum »fortreð«. Teir tóku ikki undir við at vit kundu danir ikki hjálpa okkum nú. Vit (fráfarna landsstýri) høvdu alla skuldina. Hugs- ið tykkum nú, at vit ikki vildu sjálvir, at vit ikki sjálvir søtu við samráðingarnar, at vit ikki høvdu okkara egnu sáttmálar um sínámillum fiskiskap við aðrar og okkara egnu kvotur hjá øðrum, men løtu danir um alt hetta og so fingi ein part burtur av eini

danskari kvotu. Hvat kundu vit væntað okkum í part burtur av hesi dansku kvotu, tá hugsað verður um, at danir, sambært Paula Ellefsen, lögmann, gera okkum »fortreð« og ikki taka undir við at vit fáa so mikið sum 300 tons av rækjum í Vesturgrenlandi?

Hvussu stórar kvotur høvdu vit fingið í norskum og russiskum sjógvum, í islenskum og canadiskum sjógvum, um vit ikki vildu sjálvir, um vit ikki sjálvir søtu við samráðingarnar og gjørdur okkara egnu sáttmálar um sínámillum fiskiskap við hesi lond. Hvussu nógv tons hava danir t.d. rætt til at veida í russiskum sjógvum? Svarið er 0 tons. Hvussu nógv tons hevði lögmaður hugsað sær at danir skulu latið okkum fingið burtur av hesum, ella hevur lögmaður hugsað sær tann møguleikan, at danir fóru út at lána nokur tons fyrri at koma

við- merkingar

uppum 0?

Fyri alt tað, so er hetta, at vit sjálvir fóru at sýna vilja, at vit sjálvir settu okkum við samráðingarnar og gjørdur okkara egnu sáttmálar um sínámillum fiskiskap við aðrar og fingi okkara egnu kvotur, ikki nakað, sum varð uppfunnið av seinastu samgongu, ið var samansett av javnaðarflokkinum, tjóðveldisflokkinum og fólkaflakkinum.

Hetta hendi eisini í valskeiðnum frá 1970 til 1974 tá samgongan var samansett av javnaðarflokkinum, sambandsflokkinum og sjálvstýr- isflokkinum og har sambandsflokkurin hevði ábyrgdina av fiskivinnu- málum. Mne vert er at undirstrika, at tað var ikki ein sambands-, men ein javnaðarlögmaður, sum førði samráðingarnar tá og tað er júst hetta, sum ger munin.

Vilhelm Johannesen

Gud náde dig Guldberg, hvor lidet du kan

Hesi orðini segði gamli doktari Nolsøe, við eftir- mann sín, at Guldberg hevði verið og roynt at hjálpa barnakonu, og sera illa hevði gingist í hond.

Hesi orðini kann Atli av sonnum siga við Paula Ellefsen í dag.

Harvið verið ikki sagt, at allar súður vóru syftar um Atli var í Paulasa stað, men nú er maðurin komin til, ið alt segði seg at duga frammanundan.

Fyrsta bragdið hann gjørdi, aftaná øll ýlini um hesa púra óneyðugu utt- anlandsskuldina, sum Atli og Demmus vóru komnir okkum í, var, at vaksa um hana við fleiri hundrað miljónum. — Vit nýttast hvørki vera nationaleko- nomar ella revisorar fyrri at skilja, at skuldin mink- ar ikki av hesum.

Óg eitt er vist, hevði Atli lorkað so við úrsliti úr Bruxelles sum Pauli og

hansara sera vælmannaða lið, so høvdu verið goygj- úr Dimmalætting og ikki minni úr sjálvum Paula.

Nei, atburðurin er so út av lagi, at nú veit mangur eingi onnur ráð at leggja Paula uttan at fara ta tungu kanossagongdina at biðja sjálvan sín polit- iska deyðsfigginda, Atla Dam, hjálpa sær.

Óg hetta átti hann at gjørt meðan tíð er til tess. Hetta stýrið hjá Paula

hevur longu vist »elendig- hederne elendighed«.

Men hann fer óivað at royna at fjatla enn eina tíð, men úrslitið verður syndarligt, tað er vist, tað er longu sjón fyrri søgn. Men Pauli mátti sleppa at royna seg menn søu hann spillnaknan sum politik- ara — ein sannan politik- kan kannustoypara.

Uppsæla Pætur

Kolanámini í Hvalba yvir- tikin av privatum

Mangt broytist á mansins ævi, hetta má ásanast einaferð enn. Landskass- in, sum í dag partvist heldur kolanámsvinnuni í Hvalba gangandi, ger hetta bert fyrri at nakrir vissir menn í bygdini skulu sleppa í vinnu.

Ja, undarligt er at siga: »sleppa í vinnu«, tí sum monnum kunnugt, er hetta eitt ónossligt, tor- ført og vandamikið arbeið- ið.

Henda vinna hevur nú í nokur ár ligið á láni, deils

tí oljan hevur verið bilig, deils tí menn hava havt annað arbeiði.

Men neyðin drivur nakra kvinnu at spinna.

Føroyingar eru aftur farnir at nýta kol, alt land- ið rópar eftir koli, men fær einki kol, tí hvalbingar eru komnir frá hesi vinnu.

Teir 2-5 menninir, sum øll hesi árin hava brotið og røkt námini, skulu hava alla tøkki fyrri tað, men nú ið tað visir seg at fleiri hava hug at fara í hesa vinnu, tí einki annað

arbeiði er, verða hesir steðgaðir av tí gomlu garduni.

Sakin er tann, at landið gevur stuðul til kolarakst- ur og jú fleiri eru um trogið, jú skjótari verður uppi.

Her er eins og vit koma inn á eina blindgøtu, at forða monnum í teirra ná- túrliga rætti, og tað er, at kolarbeiðið er fyrri allar hvalbingar, ið hava hug til hetta arbeiðið, tí arbeiðs- økið er stórt og møguleik- arnir eru stórir, um bert

nakar vil bróta kol og ar- beiða í hesi vinnu.

Eftirspurningurin á koli er stórur, og tá so er, er bert av leiðsluni at seta størri drift á stovn, og ikki sum nú koma einasta ar- beiði í bygdini og virka sum ljósaslökkjarar.

Orkuráðið hevur kann- að kolanámið í Hvalba, hvi ikki gera sum hesir kenu menn mæla til.

Istaðin, sum nú, spæla sjálvlökkir, og forða monnum í at koma til ar- beiðis.